مەملەكەتتىك كەڭەس اقپارات كەڭسىسى «جۇڭگونىڭ دەموكراتيەسى» اق تىستى كىتابىن جاريالادى

شينخۋا اگـەنتسىگىنىڭ 12 ـ ايدىڭ 4 ـ كـۈنى بـەيجىڭنەن بەرگەن حاباري. مەملەكەتتىك كەڭەس اقپارات كـەڭسەسى 12 ـ ايدىڭ 4 ـ كۈنى «جۇڭگونىڭ دەموكراتيەسى» اق تىستى كىتابىن جاريالادى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەلىندى: دەموكراتيە ـــ تۇتاس ادام‌زاتنىڭ ورتاق قۇندىلىقى، جۇڭگو كومپارتىيەسى پارتىيەسى مەن جۇڭگو خالقى باستان ـ اياق مىزعىماي تاباندى بولعان ماڭزدى ۇستانىم. 100 جىلدان بەرى پارتىيا خالىق دەموكراتيەسى تۇتىن بىيىك ۇستاپ، خالقتى باستاپ نەشە مىڭ جىلدىق فەودالدىق قوعام تاريخىنا يە، تايۋ زامانعى جارتىلاي وتار، جارتىلاي فەودالدىق قوعامعا اينالعان مەملەكەتتە خالقتىڭ قوجايىن بولۇىن جۇزەگە اسىردى، جۇڭگو خالقى اتى ـ زاتىنا ساي مەملەكەتتىڭ، قوعامنىڭ جانە ۋاقىتتىڭ قوجايىننا اينالدى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەپ تانىستىرىلدى: جۇڭگونىڭ دەموكراتيەسى ـــ خالىق دەموكراتيەسى، خالقتىڭ قوجايىن بولۇى ـــ جۇڭگو دەموكراتيەسىنىڭ ءمانى جانە وزەگى. جالپى بارىستىق خالىق دەموكراتيەسى بارىستىق دەموكراتيا مەن جەتىستىك دەموكراتيانىڭ، تارىتپىتىك دەموكراتيا مەن ماندىق دەموكراتيانىڭ، تىكە دەموكراتيا مەن جاناما دەموكراتيانىڭ، خالىق دەموكراتيەسى مەن مەملەكەت ەركىنىڭ بىرلىگىن جۇزەگە اسىردى، ول جالپى تىزبەكتى، جان ـ جاقتى، تولىق قامتىمدى دەموكراتيا، ەڭ كەڭ كولەمدى، ەڭ شىنايى، ەڭ جارامدى سوتسيالىستىك دەموكراتيا بولىپ تابىلادى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەپ باسا دارىپتەلدى: دەموكراتيا تاريحي، ناقتى بولادى، دامىپ وتىرادى، ءار ەلدىڭ دەموكراتيەسى ءوز ەلىنىڭ تاريحىمەن، مادەنيەتىمەن، داستۇرىمەن ساباقتاسىپ، ءوز ەل حالقىنىڭ امالياتتىق نزدەنسىسى مەن اقىل ـ پاراسات جاساماپازدىعى بارىندا تولىسادى، دەموكراتيانىڭ جولى ۇقساماىدى، دەموكراتيانىڭ فورماتىسىاسى ءار ءتۇرلى بولادى. دەموكراتيا اشەكەي بۇيىم ەمەس، ونى ءتىزىپ قويۋعا ەمەس، قايتا ونى حالىق شەشۇدى قاجەت ەتىپ وتىرعان ماسەلەلەردى شەشۇگە پايدالانۋ كەرەك. دەموكراتيا از ساندى ەلدىڭ پاتەنتى ەمەس، ءار ەل حالقىنىڭ ۇقىق ـ مۇددەسى.

اق تىستى كىتاپتا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى: ءبىر ەلدىڭ دەموكراتيالى بولعان ـ بولماعاندىعىنا سىرتتاعى از ساندى ادام عانا بىلگىرسىپ باعا بەرەدي، قايتا وسى ەلدىڭ حالقى تورەلىك ايتۋى كەرەك. حالقارالىق قوعامداعى قايسى ءبىر ەلدىڭ دەموكراتيالى بولعان ـ بولماعاندىعىنا وزىنىڭ ءجون سانايتىن از ساندى ەلدەر باعا بەرەدي، حالقارالىق قوعام بىرگە تورەلىك ايتۋى كەرەك. دەموكراتيانى جۇزەگە اسىرۋدىڭ كوپتەگەن ءادىسى بار، بارلىعى بىردەي بولۇى مۇمكىن ەمەس. دۇنيە جۇزىندەگى الۋان ءتۇرلى ساياسي تۇزىمدەردى ءبىرىڭعاي ولشەمەن ولشەپ، ادامزاتتىڭ الۋان رەڭدى ساياسي وركەنيەتىنە جاداعاي نازارمەن قاراۋدىڭ ءوزى دەموكراتيانى جاتپايدى.

جايمالاپ تولىق مازمۇنى وقىڭىزدار

(باسى 1 ـ بەتتە)

ورتتەن ساقتانۋ بويىنشا قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋشى كوماندير ـ جاۋىنگەرلەردەن شىنايى حال سۇرادى. ول بىلاي دەدى: باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ بۇكىل مەملەكەتتىك شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ جۇيەسىندەگى وزات ۇلگىلەردى جانە ءورت ءسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋداعى ادال قورعاۋشىلاردى ماداقتاۋ ـ سىلاۋ جىنالىسىنا قاتىناسقان ۋاكىلدەرمەن بىرىگىپ كەزدەسۋى باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ جانە پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ قىزمەتىنە وسكەلەڭ ءمان بەرەتىندىگىن، ايرىقشا كوڭىل بولەتىندىگىن جانە كوكەي تەستى ءۇمىتىن تولىق ايگىلەدى، بۇل شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ جۇيەسىندەگى قالىڭ كادرلاردى، قىزمەتشىلەردى جانە ءورت ءسوندىرۋ، ورتتەن ساقتانۋ كوماندىر ـ جاۋىنگەرلەرىن توتەنشە جىگەرلەندىرۋدى جانە شابىتتاندىرۋدى. كوپشىلىك باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ بىرىگىپ تاپسىرماسىن ەستە بەرىك ساقتاپ، داڭقتى قاستەرلەپ، تاعى دا قايراتتانا ءتۇسىپ، ۇلگىلىك، ونەگەلىك رولىن ساۋلەلەندىرىپ، بۇكىل رايونىنىڭ شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ ىستەرىنىڭ رەفورما، داموى ءۇشىن تىڭ دا اناعۇرلىم زور ۇلەس قوسۋىن ءۇمىت ەتەمىن.

چىن چۋانگو بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: تۇتاس رايوندىق شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ جۇيەسى شي جينپيڭ جاڭا ءداۋىر جۇڭگوشا سوتسيالىزم يدەياسىن جەتەكشى ەتۋگە تاباندى بولىپ، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ماڭزدى ءتالىمىنىڭ رۋحىن امالياتتا دالدىقپەن ايگىلەپ، كوڭىل ءبولۋدى قوزعاۋشى كۇش، جىگەرلەندىرۋدى تۇرتكى دەپ ءبىلىپ، وزات ۇلگىلەردى ونەگە ەتىپ، وزات ۇلگىلەرگە قاراپ قاتار تۇزەپ، حالقتى بارىنەن جوعارى قويۋعا، ءومىردى بارىنەن جوعارى قويۋعا تاباندى بولىپ، قاسيەتتى قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن باتىل ارقالاپ، "پارتيانا ادال بولۇ، تارتىپتە قاتاڭ بولۇ، ءورت پەن سۇدان تايىنباۋ، شىن پەيىلمەن حالىق ءۇشىن قىزمەت ەتۋ" ايىندى سەرتىن ءىس جۇزىندەگى ارەكەتتەرى ارقىلى امالياتتا ايگىلەپ، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ جۇيەسىن جانە قابىلەتىن وسىزاماندىندىرۋدى كۇش سالا ىلگەرىلەتىپ، پارتيا مەن حالقتىڭ ماڭگى ادال قورعاۋشىسى بولىپ، ەلەۋلى حاۋىپسىزدىك حاۋپ ـ قاتەرىنەن بار كۇشپەن ساقتانىپ جانە ونى جويىپ، اپات شىرعالاڭدارىنا ءونەمدى توتەپ بەرىپ، ءبىر جايلى ەتىپ، حالقتىڭ تىنىش ءومىر، شات ـ شادىمان ترشىلىگىن بار كۇشپەن قامتاماسىز ەتىپ، قوعامنىڭ حاۋىپسىزدىگىن، ورنىقتىلعان قورعاپ، ەكونوميكانىڭ، قوعامنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنا قىزمەت وتەۋ كەرەك.

چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: جەر ـ جەر تاراۋلار "ءتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ءتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋدى" ورناداپ، پارتيا 19 ـ كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى التىنشى جالپى ءماجلىسىنىڭ رۋحىن ىسكەرىلەي ۇيرەنىپ، ۇگىتەپ، دايەكتىلەندىرىپ، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ ـ باسقارۋ جوننىندەگى ماڭزدى نۇسقاۋىنىڭ رۋحىن جانە پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن باتىل دايەكتىلەندىرىپ، تيانماقتاندىرىپ، ورتالىقتىڭ ۇلت قىزمەتى ءماجلىسىنىڭ، 3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جوننىندەگى اڭگىمە ءماجلىسىنىڭ رۋحىن دايەكتىلەندىرىپ، تيانماقتاندىرىپ، جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى جونگە سالۋ جالپى جوباسىن جاپىپاي دايەكتىلەندىرىپ، قوعام ورنىقتىلعى مەن بايماندى تىنىشتىق باس نىسانىسىن مىقتاپ يگەرىپ، حاۋىپسىز دامۇ ۇسىنىمىن مىقتاپ ورناتىپ، دامۇ مەن حاۋىپسىزدىكتى اناعۇرلىم ويداعداي ءبىر تۇتاس جوسپارلاپ، ءوندىرىس حاۋىپسىزدىگى، اپاتتان ساقتانۋ، اپات زيانىن ازايتۋ، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ بويىنشا قۇتقارۋ ـ كومەكتەسۋ سياقتى قىزمەتتەردى قاتاڭ، شىنايى، ويداعداي يگەرىپ، ەلەۋلى حاۋىپسىزدىك حاۋپ ـ قاتەرىنەن ساقتانۋ جانە ونى جويۋ، ءتۇرلى اپات شىرعالاڭدارىنا توتەپ بەرۋ، ءبىر جايلى ەتۋ قابىلەتىن دەڭگەيىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتۋ كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

باس شۇجي شي جينپيڭ پارتيا 19 ـ قۇرىلتاي بايانداماسىندا بىلاي دەپ ايقىن اتاپ كورسەتتى: "ەلىمىز قوعامنىڭ باستى قايشىلىعى حالقتىڭ كۇن سايىن ارتىپ وتىرعان تاماشا تۇرمىسقا دەگەن قاجەتى مەن داموداڭ بىركەلكى، تولىق بولماۋى اراسىندعى قايشىلىققا وزگەردى".

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، شي جينپيڭ جولداستى ۇيىتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتى قوعامداعى باستى قايشىلىقتىڭ وزگەرۋىن شعار ەتۋىن ەتىپ، بۇقارانىڭ تابىس سەزىمىن، باقىت سەزىمىن، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن ۇزدىكسىز جوعارىلاتىپ، مۇلدەم كەدەيلىك ماسەلەسىن تاريحي سىياتتى شەشتى، جاپىپاي دوڭگەلەك داۋلەتتىلىك ارمانى ورىندالىپ، گۇلدەنۋ تەبىنى ارىندادى.

ـــ كوركەمدىك تۇرمىس ساپاسىنىڭ جوعارىلاۋىنا دەگەن تالپىنىستا.

قوعامدىق ءوندىرىس مەشۇلكتەن ارىلعاندا، ىشەر اس ماسەلەسى شەشىم تاپقاندا، ادامدار ەتىپتى دە جاقسى ءبىلىم الۋدى، ەتىپتى دە ورنىقتى قىزمەتتى، ەتىپتى دە قاناعاتتانارلىقتاي كىرىستى، ەتىپتى دە سەنىمدى قوعامدىق قامتاماسىزدىقتى، ەتىپتى دە جوعارى دەڭگەيلى ەمدەۋدەن قىزمەت وتەۋدى، ەتىپتى دە جايلى باسپانا شارت ـ جاعدايىن، ەتىپتى دە كوركىتى ورتانى اڭسايتىن بولادى...

"حالقتىڭ تۇرمىسى كورنەكتى جاقسارىپ، تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسى اناعۇرلىم كۇشەيدى، حالىق بۇقارالىسىنىڭ قاجەتىندە كوپ تۇرلىلەنگەن، كوپ ساتىلانعان، كوپ جاقتى ەرەكشەلىك كورىندى"، ـ دەدى باس شۇجي شي جينپيڭ تەرەڭ كورەگەندىكپەن.

اۋقىمدىق تۇتىنۋعا قوش ايتقان ەلىمىز تۇرعىندارىنىڭ تۇتىنۋ قۇرىلىمىنىڭ دارەجەسى ۇزدىكسىز جوعارىلادى. ادام‌دار علىم ـ تەحنيكا جانە مادەنيەت قۇرامى جوعارى، پايدالانۋعا قولايلى، قاراماققا بەينەسى ەتىپتى دە ادەمى ونىمدەردى ۇناتاتىن بولدى؛ كينوۋدە ساپاعا ەتىپتى دە ءمان بەرىپ، اس ـ سۋدا سالاماتتىققا ەتىپتى دە دەن قويدى، "رومانتيكالى تۇرمىسقا" تالپىناتىن، قايدا بارام دەسە دە الىسسىنبايتىن بولدى... باقىت جوننىندەگى ءبىر ـ بىرلەگەن كورىنىستەردەن "جوعارى ساپالى تۇرمىستى" قۇلشىنا جاراتۋدىڭ ادەمى كارتينالارى قۇرالدى.

ـــ كوركەمدىك حالىق تۇرمىسىنداعى تابىس سەزىمىنىڭ تاتىمىن كۇشەيتۋدە.

داموۇ ـــ حالىق ءۇشىن، ول ماركسيزمدىك ساياسي ەكونوميانىڭ ەتۋىرلى تۇرعىسى.

"حالىق بۇقارالىسى جالپى بەتتىك كوڭىل ءبولىپ وتىرعان، اڭسىسى كۇشتى، قايتا ـ قايتا بەلگە بەرگەن ماسەلەلەردەگى شعار ەتۋىن ەتىپ، ەتىپتى دە كوپ رەفورمالاۋ، جاڭالىق اشۋ شارالارىن شعارىپ، جۇمىستاندىرۋ، وقۋ ـ ءىلىمىن ەمدەۋ، قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ، تۇرعىن ءۇي، قارتتاردى كۇتىمدەۋ، ازىق ـ تۇلىك حاۋىپسىزدىگى، ەكولوگيالىق ورتا، قوعام امانداعى سياقتى ماسەلەلەردەگى ءبىر ـ بىرلەپ ويداعداي شەشپ، حالىق بۇقارالىسىنىڭ تابىس سەزىمىنىڭ تاتىمىن اناعۇرلىم كۇشەيتۋگە، باقىت سەزىمىن اناعۇرلىم بايماندى، حاۋىپسىزدىك سەزىمىن اناعۇرلىم قامتاماسىزدىقتا يە ەتۋگە قۇلشىنۋ كەرەك"، ـ دەپ اتاپ كورسەتتى باس شۇجي شي جينپيڭ.

جۇمىستاندىرۋدى الدىڭعى ورىنعا قويۋ ستراتەگياسىن اتقارىپ، مىندەتتى وقۋ ـ ءىلىمىن ەلەۋلى ساپالى، بىركەلكى داموۇن ىلگەرىلەتىپ، جالپى حالقتى قامتىعان نەگىزگى قىزمەت وتەۋ جۇيەسىن ورناتىپ، قوعامدىق جونگە سالۋ جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، ازاماتتىق زاڭنامانى جاساپ حالقىنىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتىپ، تىنىش جۇڭگو قۇرىلىسىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتتى... ادىلدىك، تۇرا‌شىلدىقتىڭ نۇر شۇعىلاسىندا ادامدار تاماشا ءومىر ءسۇرۋ ورايىنان يگىلىكتەندى.

جاقىندا حالقارادىعى بەدەلدى حالىق رايىن تەكسەرۋ قۇرىلىمى گاللۇپ «2021 ـ جىلعى الەمدىك زاڭ جانە ءتارتىپ بايانداماسىن» جاريالادى، جۇڭگو 93 نومىرمەن ەكىنشى ورىندى يەلەپ، رەت ءتارتىبى ءۇرتىس 3 جىل بويى جوعارىلاپ، الەمدەگى حاۋىپسىزدىك سەزىمى ەڭ كۇشتى مەملەكەتتەردىڭ بىرىنە اينالدى.

ـــ كوركەمدىك رۋحانى دۇنيەنىڭ كۇن سايىن تولىسۋىندا.

پارتيا 19 ـ قۇرىلتاي بايانداماسىندا حالقتىڭ تاماشا تۇرمىس وتكىزۋگە دەگەن جاڭا ءۇمىت ـ تىلەگىن قاناعاتتاندىرۋدا، ءسوز جوق، مول رۋحانى ازىقپەن قامداۋ كەرەك دەپ ورتاعا قويىلدى.

كينو «چاڭجينحۋدىڭ» ساتىلعان بەلەت قۇنى 5 ميلليارد يۋاننان استى، ينتەرنەتتە قىزۋ قارسى الۋعا بولەنگەن كىتاپ دۇكەندەرى جاستاردى "ءسوزسىز بارىپ قايتۋعا" باۋرادى، ەتىپتى دە كوپ باقشالار تەگىن اشىلدى، ەرەكشەلىككە يە مۇراجايلاردىڭ اتاعى اسپاندادى... جەر ـ جەردە بۇقارانىڭ مادەني تۇرمىسى كۇن سايىن بايىپ، شۇعىلالى رۋحانى وركەنيەت گۇلى جاپىپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىندا جايقالا اشىلدى.

"حالقتى باقتىنى تۇرمىسقا كەنەلتۋ 'مەملەكەتتىڭ زور ءىسى'"، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ءسوزى قويۋ مەيىرگە تولى بولدى.

كوركىتى جۇڭگو قۇرۋ: "ادام مەن تابيعاتتىڭ جاراسىمدى بىرگە ءومىر سۇرۋىنە تاباندى بولۋ"

2021 ـ جىلى "ۇيىرىمەن كوشكەن پىلدىر" تانىمال بولدى.

وسىنى نەگىزگى تاقىرىپ ەتكەن قىسقا فيلم «"ءپىل" يۇننانعا كەتتى» 10 ـ ايدا كۇنىمىزدە اشىلعان «ورگانيزمدەرىنىڭ كوپ تۇرلىلىگى شارتىنىڭ» 15 ـ رەتكى شارت جاسالعان جاقتار جينالىسىنىڭ (COP 15) اشىلۋ سالتىندا قويىلىپ، دۇنيە جۇزىنە ادام مەن تابيعات جاراسىمدى بىرگە ءومىر سۇرگەن كوركىتى جۇڭگونى كورسەتتى.

قورشاعان ورتانىڭ كوركىتى بولۋ ـ بولماۋى، ەكولوگيالىق جاقسى بولۋ ـ بولماۋى حالقتىڭ قۇت ـ ىرىسى مەن ماڭگى داموۇنا سايادى.

كەزىندە، شاڭ ـ تۇمان ءجيى تۇىلدى، زاۋودتار لاستادى، وزەن ارناسى قارا ـ ساسق سۋعا تولدى... 2012 ـ جىلى جۇڭگونىڭ ەكونوميكالىق جالپى مولشەرى الەمنىڭ شامامەن 11.5%ىن يەلەيتىن، ال بىرلىك GDPدىڭ سارىپ ەتۋى دۇنيە جۇزىندەگى ورتاشا دەڭگەيدەن 2.5 ەسە جوعارى بولدى.

"ەگەردە ەكونوميكا دامىعانىمەن، ەكولوگيا ءبۇلىنىپ، قورشاعان ورتا ناشارلاپ، كوپشىلىك كۇنى بويى شاڭ ـ تۇمان شىندە تۇرمىس كەشىرىپ، حاۋىپسىز ازىق ـ تۇلىك جەي الماسا، تازا سۋ ىشە الماسا، تازا اۋامەن تىنىستاي الماسا، قونىستانۋعا جايلى ورتادا وتىرا الماسا، ونداي دوڭگەلەك داۋلەتتىلىك، ونداي وسىزاماندانۋ حالقتىڭ كۇتكەنى ەمەس"، ـ دەپ تەرەڭ اتاپ كورسەتتى باس شۇجي شي جينپيڭ.

قورشاعان ورتا دەگەنمىز حالىق تۇرمىسى، جاسىل تاۋ دەگەنمىز كوركەمدىك، اشىق اسپان دەگەنمىز باقىت.

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، جۇڭگونىڭ ءداستۇرلى جۇيەسىن كەمەلدەندىرىپ، ازاماتتىق زاڭنامانى جاساپ حالقىنىڭ زاڭدى ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتىپ، تىنىش جۇڭگو قۇرىلىسىن تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتتى... ادىلدىك، تۇرا‌شىلدىقتىڭ نۇر شۇعىلاسىندا ادامدار تاماشا ءومىر ءسۇرۋ ورايىنان يگىلىكتەندى.

جاقىندا حالقارادىعى بەدەلدى حالىق رايىن تەكسەرۋ قۇرىلىمى گاللۇپ «2021 ـ جىلعى الەمدىك زاڭ جانە ءتارتىپ بايانداماسىن» جاريالادى، جۇڭگو 93 نومىرمەن ەكىنشى ورىندى يەلەپ، رەت ءتارتىبى ءۇرتىس 3 جىل بويى جوعارىلاپ، الەمدەگى حاۋىپسىزدىك سەزىمى ەڭ كۇشتى مەملەكەتتەردىڭ بىرىنە اينالدى.

ـــ كوركەمدىك رۋحانى دۇنيەنىڭ كۇن سايىن تولىسۋىندا.

پارتيا 19 ـ قۇرىلتاي بايانداماسىندا حالقتىڭ تاماشا تۇرمىس وتكىزۋگە دەگەن جاڭا ءۇمىت ـ تىلەگىن قاناعاتتاندىرۋدا، ءسوز جوق، مول رۋحانى ازىقپەن قامداۋ كەرەك دەپ ورتاعا قويىلدى.

كينو «چاڭجينحۋدىڭ» ساتىلعان بەلەت قۇنى 5 ميلليارد يۋاننان استى، ينتەرنەتتە قىزۋ قارسى الۋعا بولەنگەن كىتاپ دۇكەندەرى جاستاردى "ءسوزسىز بارىپ قايتۋعا" باۋرادى، ەتىپتى دە كوپ باقشالار تەگىن اشىلدى، ەرەكشەلىككە يە مۇراجايلاردىڭ اتاعى اسپاندادى... جەر ـ جەردە بۇقارانىڭ مادەني تۇرمىسى كۇن سايىن بايىپ، شۇعىلالى رۋحانى وركەنيەت گۇلى جاپىپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى جۇڭگونىڭ بايتاق دالاسىندا جايقالا اشىلدى.

"حالقتى باقتىنى تۇرمىسقا كەنەلتۋ 'مەملەكەتتىڭ زور ءىسى'"، باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ءسوزى قويۋ مەيىرگە تولى بولدى.

كوركىتى جۇڭگو قۇرۋ: "ادام مەن تابيعاتتىڭ جاراسىمدى بىرگە ءومىر سۇرۋىنە تاباندى بولۋ"

2021 ـ جىلى "ۇيىرىمەن كوشكەن پىلدىر" تانىمال بولدى.

وسىنى نەگىزگى تاقىرىپ ەتكەن فىسقا فيلم «"ءپىل" يۇننانعا كەتتى» 10 ـ ايدا كۇنىمىزدە اشىلعان «ورگانيزمدەرىنىڭ كوپ تۇرلىلىگى شارتىنىڭ» 15 ـ رەتكى شارت جاسالعان جاقتار جينالىسىنىڭ (COP 15) اشىلۋ سالتىندا قويىلىپ، دۇنيە جۇزىنە ادام مەن تابيعات جاراسىمدى بىرگە ءومىر سۇرگەن كوركىتى جۇڭگونى كورسەتتى.

قورشاعان ورتانىڭ كوركىتى بولۋ ـ بولماۋى، ەكولوگيالىق جاقسى بولۋ ـ بولماۋى حالقتىڭ قۇت ـ ىرىسى مەن ماڭگى داموۇنا سايادى.

كەزىندە، شاڭ ـ تۇمان ءجيى تۇىلدى، زاۋودتار لاستادى، وزەن ارناسى قارا ـ ساسق سۋعا تولدى... 2012 ـ جىلى جۇڭگونىڭ ەكونوميكالىق جالپى مولشەرى الەمنىڭ شامامەن 11.5%ىن يەلەيتىن، ال بىرلىك GDPدىڭ سارىپ ەتۋى دۇنيە جۇزىندەگى ورتاشا دەڭگەيدەن 2.5 ەسە جوعارى بولدى.

"ەگەردە ەكونوميكا دامىعانىمەن، ەكولوگيا ءبۇلىنىپ، قورشاعان ورتا ناشارلاپ، كوپشىلىك كۇنى بويى شاڭ ـ تۇمان شىندە تۇرمىس كەشىرىپ، حاۋىپسىز ازىق ـ تۇلىك جەي الماسا، تازا سۋ ىشە الماسا، تازا اۋامەن تىنىستاي الماسا، قونىستانۋعا جايلى ورتادا وتىرا الماسا، ونداي دوڭگەلەك داۋلەتتىلىك، ونداي وسىزاماندانۋ حالقتىڭ كۇتكەنى ەمەس"، ـ دەپ تەرەڭ اتاپ كورسەتتى باس شۇجي شي جينپيڭ.

قورشاعان ورتا دەگەنمىز حالىق تۇرمىسى، جاسىل تاۋ دەگەنمىز كوركەمدىك، اشىق اسپان دەگەنمىز باقىت.

پارتيا 18 ـ قۇرىلتايىنان بەرى، جۇڭگونىڭ ءداستۇرلى مادەنيەتىنىڭ مايەگىنە تەرەڭ تامىر تارتىپ، ەكولوگيانى جونگە سالۋ قاجەتىنە تەرەڭ ۇڭىلگەن شي جينپيڭنىڭ ەكونوميكا يدەياسى جۇڭگونىڭ كوركىتى جۇڭگو قۇرۋ سىندى وزگەرىس سىپاتتى امالياتىن باستاۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى.

جاڭا ۇستانىم كوركىتى جۇڭگونى ماڭگى داموۇ جولىنا باستادى ـــ

ەكولوگيالىق وركەنيەت قۇرىلىسىن "بەستى ءبىر تۇلعالاندىرۋ" جالپى تۇلعالىق ورنالاستىرۋىنا كىرگىزىپ، "جاسلدى" جاڭا داموۇ ۇستانىمىنىڭ ماڭزدى مازمۇنىنا اينالدىرىپ، "كوركىتى" دەگەن ءسوزدى سوتسيالىستىك وسىزاماندانعان قۇدىرەتتى مەملەكەت قۇرۋ نىسانىنا كىرگىزدى... ءبىر قىدىرۋ جوعارى دەڭگەيلى جوبا جۇڭگونىڭ داموۇداعى وزگەرىسىن ايگىلەدى.

"تۇنىق سۋ، جاسىل تاۋ ـــ باعالى بايلىق"، "ەكولوگيالىق ورتانى كوز قاراشىعىمزدى قورعاعاندايى قورعاۋىمىز، ەكولوگيالىق ورتاعا ومىرىمىزگە مامىلە جاساعاندايى مامىلە جاساۋىمىز كەرەك"، "ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ دەگەنىمىزدىڭ ءوزى وندىرگىش كۇشتى قورعاۋ، ەكولوگيالىق ورتانى جاقسارتۋ دەگەنىمىزدىڭ ءوزى وندىرگىش كۇشتى دامىتۋ"...

ارىندى سوزدەردەن باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ قورشاعان ورتانى قورعاۋ مەن ەكونوميكالىق داموۇدىڭ قاتىناسى جوننىندەگى تەرەڭ ويى جارقىرايدى.

جاڭا امالياتپەن جاسىل داموۇ جولىمەن ءجۇرۋدى بەكەمدەدى ـــ

شاڭحاي، جياڭسۋ، جىجياڭ شەكارالاسقان جەر، وزەن ـ كولدەر تولقىپ جاتىر، كوركىتى ەكولوگيا نەگىزىندە، 2400 مۇ اۋماقتى يەلەگەن حۋاۋي چيڭپۋ زەرتتەپ اشۋ ورتالىعى جەدەل سالىنۋدا. كوركىتى كورىنىستەن جاڭا ەكونوميكا "تۇىنىدادى"، ادەمى كەلبەت جوعارى قۇنعا وزگەردى... دابىرالى داموۇ امالياتى جاسىل داموۇ ءمانىن ايگىلەدى.

اشىق اسپاندى قورعاۋ شايقاسىنىڭ جەڭىسىنە باتىلدىقپەن قول جەتكىزىپ، "بۇقارانا اشىق اسپان، اقشا بۇلت، جۇلدىزى جىمىڭداعان اسپان سىلاۋ"؛

سۋدىڭ لاستانۋىنان ساقتانۋ جانە ونى جونگە سالۋ ارەكەت جوسپارىن ىسكەرىلەي اتقارىپ، "بۇقارانا تۇنىق سۋ، جاسىل جاعالاۋ، تۇنىق سۋدا بالقتار اسىر سالعان تاماشا كورىنىستى سىلاۋ"؛

توپىراق بىلعانىسىنان ساقتانۋ جانە ونى جونگە سالۋ ارەكەت جوسپارىن جاپىپاي تيانماقتاندىرىپ، "بۇقارانىڭ ازىق ـ تۇلىكتى الاڭسىز تۇتىنۋىنا، باسپانادان قام جەمەۋىنە مۇمكىندىك جاساۋ"؛

كوپ ءتۇرلى شارانى قاتار جۇرگىزىپ اۋىل ـ قىستاق ورتاسىن رەتتەۋ ـ جونگە سالۋدى ىلگەرىلەتىپ، "بۇقارا ءۇشىن قۇستار سايراپ، گۇلدىڭ حوش ءىسى اڭقىعان ساحارا كورىنىسىن ساقتاپ قالۋ"...

"تاۋ، سۋ، ورمان، اتىز، كول، جايلىم، قۇمدىق، مۇزدىقتى" جۇيەلى جونگە سالۋعا تاباندى بولىپ، "تاريحتاعى ەڭ قاتاڭ" قورشاعان ورتانى قورعاۋدىڭ جاڭا زاڭىن اتقارىپ، ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۋ ءتۇزىمىن ورناتۋ... 9 جىلدان بەرى بۇكىل پارتيادا، بۇكىل ەلدە جاسىل داموۇدى ىلگەرىلەتۋدىڭ سانالىلىعى مەن ىرىقتىلعى كورنەكتى كۇشەيىپ، كوركىتى جۇڭگو قۇرىلىسىندا ماڭزدى قادام تاستالىپ، ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى ىلگەرىلەتۋدە تاريحي سىپاتتى، بۇرىلىس سىپاتتى، جالپى جاعداي سىپاتتى وزگەرىستەر تۇىلدى.

جاڭا ورىسپەن تازا دا كوركىتى دۇنيە ءجۇزىن بىرگە قۇرۋدى ىلگەرىلەتتى ـــ

امەريكا ارىش مەكەمەسىنىڭ جاساندى سەرىك ساندى مالىمەتىندە كورسەتىلۋىنشە، 2000 ـ جىلدان 2017 ـ جىلعا دەيىنگى ارالقتا، الەمدەگى جاڭادان ارتقان جاسىل جەر اۋدانىنىڭ مولشەرىمەن تورتتەن ءبىرى جۇڭگودا ەكەن.

تازا دا كوركىتى دۇنيە ءجۇزىن قۇرۋ الەمنىڭ قول ۇستاسا سەلبەسۋىنە مۇقتاج.

ادامزاتتىڭ ەكولوگيالىق وركەنيەتىن دامىتۋدىڭ بىيىك تۇرعىسىنان، 2020 ـ جىلى 9 ـ ايدا ءتوراعا شي جينپيڭ 75 ـ كەزەكتى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى جينالىسىنىڭ جاي تالقىسىندا "قوس كومىر قىشقىل گازى" نىسانىنان جۇزەگە اسىرۋ سىندى ايبىندى ۇادەنى جاسادى.

"ادام مەن تابيعاتتىڭ جاراسىمدى بىرگە ءومىر سۇرۋدىنە تاباندى بولۋ"، "ءبىر نەتىپەن كۇش قوسىپ، تىرشىلىك اتاۋلى جاراسىمدى كورىنىس بىرگە قۇرۋ"، "جەر شارى ترشىلىك ورتاق تۇلعاسىن بىرگە قۇرۋ"... باس شۇجي شي جينپيڭنىڭ ءبىر قىدىرۋ ماڭزدى سوزدەرى جاۋاپكەرشىلىك ارقالايتىن ءىرى ەلدىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن كورسەتىپ، قول ۇستاسا بىرگە ىلگەرىلەۋ، وركەنيەتتە ءوزارا ۇلگى الۋ بارىندا "كوركەمدىكتى ورتاقتاسۋدى" جۇزەگە اسىردى.

تاباندىلىقپەن "كوركەمدىككە" قاراي قادام تاستادى: "ءسوز جوق، حالقتى وزەك ەتۋگە تاباندى بولىپ، حالقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسىن ۇزدىكسىز جۇزەگە اسىرۋ"

سانسىزداعان قارلى شىڭ، شاتقال، كولدەردى باسىپ وتكەن، سانسىزداعان قىستاق، قالاشقتاردى، سالت ـ ءداستۇردى، جان ـ جانۋاردىڭ اراسىن جالعاعان، جۇڭگونىڭ باتىس بولىگىندەگى شەكارادا يرەلەڭدەپ جاتقان 219 ـ مەملەكەت تاس جولىنىڭ ەڭ جاڭا ولشەنگەن مالىمەتى 10 مىڭ 65 كيلومەترگە سوزىلىپ، "جەر شارىندىعى ەڭ ايبىندى" 10 مىڭ كيلومەتر دەگەن اتقا يە بولدى.

كەزىندەگى توماعا ـ تۇيىق تاۋلى قىستاق داموۇ قاقپاسىن اشتى، جاڭا شەكارالىق ساۋدا قالالارى قارىشتاپ دامىدى، ورگانيزمدەردىڭ كوپ تۇرلىلىگى بارىنشا ايگىلەندى... وسى "قاباعات كوركىتى" جۇڭگوداعى ەڭ ۇزىن مەملەكەت تاس جولى مىڭ جىلدىق وزگەرىستى باستان كەشە وتىرىپ، تاماشا كەلەشەكتى بەتكە الدى.

تاماشا تۇرمىسقا تالپىنۋ ماڭگىلىك نەگىزگى تاقىرىپ، ماڭگى جالعاساتىن ءىس.

"قاجەت" "سۇرانىسقا" ۇقساماىدى، "مەجە ەسەپتىڭ شەكتەمەسىنە" ۇشىراماىدى، ول ۇزدىكسىز ارتاتىن ءۇمىت، ونان دا ماڭ